

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ СЕЛЕКЦІЇ ГАЛУЗИ ВІВЧАРСТВА В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

В. В. Микитюк, доктор сільськогосподарських наук, професор

Дніпровський державний аграрно-економічний університет
вул. С. Єфремова, 25, м Дніпро, 49027, Україна
e-mail: kafedratkgt@ukr.net

Зміна пріоритетів в економічній ситуації на ринку продукції вівчарства ставить питання про шляхи подальшого розвитку галузі. У зв'язку з цим постановка питання про переорієнтацію селекції овець на переважаючий вид продукції залежно від кон'єктури ринку є вкрай актуальним.

Основні тенденції в розвитку галузі вівчарства в світі за останні роки характеризуються дифференціацією та диверсифікацією в виробництві основних видів продукції, як у окремих природо-господарських умовах, так і в відповідності з економічною значимістю певних селекційних ознак.

Як показує практика за останні десятиріччя із усіх напрямів вівчарства, економічно більш вигідним є розведення та вирощування скоростиглих м'ясо-вовнових і м'ясних овець, які більшою мірою відповідають процесам інтенсифікації галузі.

Спеціалізація вівчарства з виробництва молоді баранини високої якості передбачає наявність порід, які вирізняються високою м'ясною продуктивністю. Цим вимогам відповідають породи м'ясо-вовнового і м'ясного напрямку продуктивності, важливою біологічною особливістю яких є висока скороспілість, економічна трансформація корму в продукцію, можливість використання тварин для господарських цілей в ранньому віці.

Із значного різноманіття світового генофонду овець в нашій країні найкраще себе зарекомендували генотипи таких порід, як лінкольн, ромни-марш, корідель, які приймали участь у створенні українського типу м'ясо-вовнової та асканійської м'ясо-вовнової з кросбредною вовною порід.

Новостворені породи володіли високою здатністю до розведення в екстремальних умовах, особливо це стосується степової зони. Але вони поступаються сучасним спеціалізованим м'ясним породам за багатоплідністю, швидкостиглістю, м'ясністю.

Починаючи з початку 2000-х років у селекційному процесі в

Україні почали використовувати більш яскраво вираженні м'ясні породи, що спеціалізуються на виробництві м'яса – тексель, олібс, шароле. Це в першу чергу стосувалося Дніпропетровської області, куди в 2002 році із Канади було завезено 41 голову овець, із них 2 барани і 3 вівцематки породи шароле, 2 барани і 2 вівцематки породи тексель, 4 барани і 28 вівцематок породи олібс.

На превеликий жаль в силу суб'єктивних причин не вдалося створити репродуктор з розведення цих порід в чистоті. Проте ці породи пройшли апробацію в наукових експериментах і виробничих умовах. Одержанні результати дають можливість стверджувати, що використання їх при схрещуванні з тонкорунними та напівтонкорунними матками, призводить до підвищення енергії росту потомства в молодому віці, покращення м'ясних та забійних якостей за більш економічної трансформації корму в продукцію. Але досліджень відносно продуктивності і життєздатності помісних овець другого та третього покоління з переважаючою часткою спадковості вище зазначених порід при розведенні «у собі», відносно мало, що не дає можливість об'єктивно вести мову про істинну селекційну цінність цих порід.

Тому в умовах сьогодення найбільш перспективним і прискореним у часі є схема схрещування з використанням на матках типу корідель баранів породи тексель та дорпер (дорсет-поллд). Таке схрещування дозволить синтезувати високі вовнові якості в поєднанні з швидкостиглістю і добрими м'ясними якістьми, а саме – багатоплідність не нижче 140 %, досягнення середньодобових приростів живої маси молодняка від народження до 4–6 місячного віку 350–370 г, одержання тварин за показниками забійного виходу на рівні 50–52 % та коефіцієнтів м'ясності 3,5–3,7 умовних одиниць.